

**ŠIAULIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „BERŽELIS“
IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ PAŽANGOS IR
PASIEKIMŲ
VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2016 m., Priešmokyklinio ugdymo Bendrąja programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. V-779 „Dėl priešmokyklinio ugdymo Bendrosios programos patvirtinimo“, Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1795 „Dėl Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

2. Apraše aptariami vertinimo tikslai ir uždaviniai, vertinimo nuostatos ir principai, vertinimo ciklas, vertinimo planavimas, vaikų ugdymo(si) pažangos ir pasiekimų vertinimo metodai ir būdai, ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus ugdymo(si) pažangos ir pasiekimų sritys/žingsniai, vertinimo informavimas (tėvų (globėjų) vertinimo sistema), vertinimo dokumentavimas, atsakomybė ir įgaliojimai.

3. Apraše vartojamos šios sąvokos:

3.1. **Vertinimas** – nuolatinis informacijos apie ugdytinių pažangą ir pasiekimus kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas;

3.2. **Įvertinimas** – vertinimo proceso rezultatas, konkretus sprendimas apie vaiko pasiekimus ir padarytą pažangą;

3.3. **Įsivertinimas** (refleksija) – paties ugdytinio daromi sprendimai apie daromą pažangą bei pasiekimus;

3.4. **Vertinimo informacija** – įvairiais būdais iš įvairių šaltinių surinkta informacija apie vaiko ugdymo(si) patirtį, jo pasiekimus ir daromą pažangą (žinias ir supratimą, gebėjimus, nuostatas);

3.5. **Veikla** – pedagogo organizuota arba inspiruota kryptinga ugdytinių veikla, kuri padeda siekti Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų apraše, Šiaulių lopšelio-darželio ikimokyklinio ugdymo programoje „Spalvotas vaiko pasaulis“ ir Priešmokyklinio ugdymo Bendrojoje programoje numatytų tikslų ir laukiamų rezultatų (kompetencijų);

3.6. **Pasiekimų aprašas** – tai gairės ugdytojams, kuriose pateikiama vaiko iki septynerių metų įgyjamų esminių nuostatų bei gebėjimų visuma ir jo pažangą nusakantys žingsniai, padedančios pedagogams, tėvams, švietimo pagalbos specialistams, kitiems ugdytojams ir vadovams, atpažinti vaikų ugdymosi pasiekimus ir poreikius, įgyvendinti ugdymo turinį, pritaikant jį kiekvienam vaikui ir vaikų grupei, stebėti vaikų pažangą ir tikslingai ugdyti kiekvieną vaiką;

3.7. **Vaikų ugdymosi pasiekimai** – tai ugdymosi procese įgyti vaikų gebėjimai, žinios ir supratimas, nuostatos, apie kuriuos sprendžiama iš vaikų veiklos ir jos rezultatų;

3.8. **Pasiekimų žingsnis** – tai vaiko pažangą rodantys žinių ir supratimo, gebėjimų ir nuostatų pokyčiai per vienerius metus, atitinkantys vaiko raidos dėsningumus kokybiško ugdymo sąlygomis;

3.9. **Ikimokyklinuko/priešmokyklinuko pasiekimų applanke** – individualios vaiko pažangos ir pasiekimų vertinimo priemonė, kurioje vertinimas grindžiamas pedagogo, vaiko ir jo tėvų bendradarbiavimu;

3.10. **Vaiko ugdymosi pasiekimų sritis** Pasiekimų apraše – tai vaiko ugdymui(si) svarbi sritis, kurioje išskirta vertybinė nuostata ir esminis gebėjimas;

3.11. **Vertybinė nuostata** – tai ugdymo ir ugdymosi procese įgytas nusiteikimas, polinkis, požiūris, išreiškiantis vaiko santykį su savimi, su kitais ir su aplinka;

3.12. **Esminis gebėjimas** – tai nuo gimimo iki šešerių metų kiekvienoje iš ugdymosi pasiekimų sričių įgytas svarbiausias vaiko gebėjimas ką nors daryti, veikti, elgtis, kurti;

3.13. **Pasiekti gebėjimai** – vaiko gebėjimai, atitinkantys vaikų raidos bendruosius ir individualiuosius ypatumus pagal BPUP;

3.14. **Aukštesni gebėjimai** – gebėjimai, viršijantys vaikų raidos bendruosius ir individualiuosius ypatumus pagal BPUP;

3.15. **Siektini gebėjimai** – gebėjimai, neatitinkantys vaikų raidos bendrųjų ir individualiųjų ypatumų pagal BPUP.

4. Vertinimo tipai (klasifikuojami pagal vertinimo paskirtį):

4.1. **Diagnostinis vertinimas** – skirtas vaikui pažinti ir tolesniam ugdymui(si) numatyti. Šio tipo vertinimas reikalingas pasikeitus tam tikroms ugdymo situacijoms: pradedant dirbti su nauja vaikų grupe, į grupę atėjus naujam vaikui, atsiradus naujiems vaiko ugdymosi poreikiams, siekiant pažinti vaiką ir numatyti tolesnį jo ugdymą(si), aiškinantis, ar pasiekti iškelti vaiko ugdymosi uždaviniai, kokia yra vaiko pažanga per tam tikrą laikotarpį, kokie individualūs jo ugdymo(si) poreikiai;

4.2. **Formuojamasis vertinimas** – kasdienis sąveika paremtas vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimas, siekiant suprasti ir nustatyti vaiko ugdymo(si) poreikius. Vaikas nuolat skatinamas, jam laiku teikiama parama ir pagalba. Kartu su vaiku aptariama, ką jis nuveikė, išmoko, kas jam patiko ir ką jis dar norėtų nuveikti, numatoma tolesnė veikla. Pedago gauta informacija apie vaiką stebint jo veiklą, elgesį, savijautą ugdymo procese padeda planuoti ugdymą, parinkti tinkamus ugdymo metodus, tikslingai kurti ugdymo(si) aplinką ir laiku teikti individualią pagalbą;

4.3. **Apibendrinamoju vertinimu** siekiama nustatyti, ką vaikas moka praėjus tam tikram laiko tarpui – pavyzdžiui, baigus dalį ugdymo programos (tai gali būti vieneri mokslo metai) ar visą programą (ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo programą). Priklausomai nuo pasirinktų vertinimo metodų, apibendrinamojo vertinimo, informacija gali praversti įvairiems tikslams, pavyzdžiui, padėti nustatyti, ar vaikas yra pasirengęs pradėti mokytis pagal pradinio ugdymo programą arba net įvertinti teikiamų ankstyvojo ugdymo paslaugų kokybę, užtikrinti ugdymo įstaigų atskaitomybę.

5. Vertinimo būdai (klasifikuojama pagal vertinimo bei įvertinimo pobūdį):

5.1. **Formalusis vertinimas** (naudojama tik priešmokykliniame ugdyme) – vertinimas, kai skiriamos tam tikro formato užduotys (naudojama tik priešmokykliniame ugdyme), išvados fiksuojamos stebėjimo protokoluose, pateikiamos aprašomuoju būdu – trumpais komentarais, nusakančiais, kokios yra stipriosios vaiko pusės, kas jau pasiekta, kas siektina;

5.2. **Neformalusis vertinimas** – vertinimas, kuris vyksta nuolat stebint, susidarant nuomonę, kalbant, diskutuojant, analizuojant. Vertinimas nefiksuojamas ar fiksuojamas pedagogo pasirinktoje formoje, užrašuose;

5.3. **Kaupiamasis vertinimas** – tai informacijos apie vaiko ugdymo(si) pažangą ir pasiekimus kaupimas.

II SKYRIUS UGDYMO PASIEKIMŲ VERTINIMO TIKSLAI

6. Ikimokyklinio ugdymo:

6.1. pažinti kiekvieną ikimokyklinio amžiaus vaiką, atpažinti jo pasiekimus įvairiose ugdymo(si) srityse, nustatyti individualų ugdymosi tempą, išsiaiškinti ugdymo(si) poreikius;

6.2. numatyti tolesnio vaiko ugdymosi rezultatus, atsižvelgiant į jo ugdymosi poreikius, pasiekimus ir daromą pažangą, parinkti tinkamesnį ugdymo turinį, būdus, priemones, aplinką ir kt.;

6.3. numatyti, kaip ugdymas bus individualizuojamas, pritaikomas kiekvienam vaikui pagal jo interesus, polinkius, lūkesčius, galimybes, turimą patirtį;

6.4. nuolat stebėti, ko ir kaip vaikas mokosi, ko išmoko, kokius sunkumus patyrė, kaip juos įveikė, ir į tai atsižvelgiant koreguoti ugdymo procesą;

6.5. nustatyti, ar vaikų ugdymo organizavimas buvo veiksmingas, ar vaikui (vaikų grupei) pavyko pasiekti iki tam tikro laikotarpio numatytus ugdymosi rezultatus;

6.6. atrinkti ir pateikti tėvams aktualią informaciją apie jų vaikų ugdymą(si), motyvuojančią juos aktyviau įsitraukti į vaikų ugdymą įstaigoje;

6.7. pateikti objektyvią informaciją apie vaiko ar vaikų grupės ugdymą(si) kitiems specialistams ir įstaigos administracijai.

7. Priešmokyklinio ugdymo:

7.1. padėti vaikui sėkmingai augti, tobulėti, bręsti, mokytis;

7.2. nustatyti konkretaus vaiko, priešmokyklinio ugdymo grupės, priešmokyklinio ugdymo pedagogo ir kitų pedagogų darbo sėkmingumą, priimti pagrįstus sprendimus darbui tobulinti;

7.3. numatyti vaiko ugdymo ir ugdymosi perspektyvą, galimus pasiekimus (kompetencijas);

7.4. tikslingai panaudoti informaciją apie vaiko pasiekimus ir daromą pažangą darbui su šeima ir kitais ugdymo proceso dalyviais (priešmokyklinio ugdymo pedagogu, administracija, švietimo pagalbos ir kitais specialistais).

III SKYRIUS VERTINIMO NUOSTATOS IR PRINCIPAI

8. Vertinimo nuostatos:

8.1. į ikimokyklinį/priešmokyklinį ugdymą žvelgiama iš vaiko perspektyvos – vaikas pripažįstamas kaip savo poreikius, interesus bei patirtį turinti individualybė, gebanti autentiškai ugdytis ir kaupti patirtį sąveikoje su pedagogu ir kitais vaikais;

8.2. kiekvieno vaiko ugdymo(si) pažangai būdingi tie patys žingsniai, tačiau dėl kiekvieno vaiko gyvenimo patirties ir ugdymo(si) stiliaus skirtumų to paties amžiaus vaikų pasiekimai gali skirtis;

8.3. visoms vaiko raidos sritims – sveikatos, socialinei, pažinimo, komunikavimo meninei – skiriamas vienodas dėmesys;

8.4. orientuojamasi į vaiko vertybinių nuostatų, gebėjimų, žinių ir supratimo visuminį ugdymą(si).

9. Vertinimo principai:

9.1. pozityvumas ir konstruktyvumas;

9.2. objektyvumas ir veiksmingumas;

9.3. informatyvumas.

IV SKYRIUS VERTINIMO CIKLAS

10. Vaiko pažinimas: informacijos apie vaiką kaupimas, analizavimas (stebėjimas, klausymas, fiksavimas).

11. Planavimas: numatomi/koreguojami ugdymo(si) tikslai, uždaviniai, turinys, vertinimo metodai.

12. Duomenų dokumentavimas: sukauptos informacijos apie vaiką analizė, panaudojimas.

13. Informavimas: dalijimasis informacija apie vaiko pažangą su vaiku, tėvais (globėjais), pedagogais, įstaigos administracija.

V SKYRIUS VERTINIMO PLANAVIMAS

14. Vaiko pasiekimai vertinami nuolat:

14.1. ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai vertinami du kartus per metus: **pirmasis vertinimas atliekamas iki spalio 1 d.**, (*taikomas diagnostinis vertinimas* - pradedant dirbti su nauja vaikų grupe, į grupę atėjus naujam vaikui, atsiradus naujiems vaiko ugdymosi poreikiams, siekiant pažinti vaiką ir numatyti tolesnį jo ugdymąsi, aiškinantis, ar pasiekti iškelti vaiko ugdymosi uždaviniai, kokia yra vaiko pažanga per tam tikrą laikotarpį, kokie individualūs jo ugdymosi poreikiai), **antrasis vertinimas – iki gegužės 25 d.** (pateikiamas apibendrinamasis vertinimas); tarpiniai vaikų pasiekimų vertinimai atliekami, jei išryškėjo didelės ugdymo(si) spragos;

14.2. priešmokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai vertinami du kartus per metus: **pirmasis vertinimas atliekamas iki spalio 1 d.**, (*taikomas diagnostinis vertinimas* – skirtas vaikui pažinti ir tolesniam ugdymuisi numatyti. Šio tipo vertinimas reikalingas pasikeitus tam tikroms ugdymo situacijoms: pradedant dirbti su nauja priešmokyklinio ugdymo vaikų grupe, į grupę atėjus naujam vaikui, atsiradus naujiems vaiko ugdymosi poreikiams, siekiant pažinti vaiką ir numatyti tolesnį jo ugdymąsi), **antrasis vertinimas – iki gegužės 25 d.** (pateikiamas apibendrinamasis vertinimas); tarpiniai vaikų pasiekimų vertinimai atliekami, jei išryškėjo didelės ugdymo(si) spragos;

14.3. specialiųjų ugdymosi poreikių, turinčių vaikų kalba vertinama du kartus per metus: **pirmasis vertinimas atliekamas iki spalio 1 d.**, **antrasis vertinimas – iki gegužės 25 d.** Dinamika aptariama sausio mėn.;

14.4. neformaliojo ugdymo (muzika) mokytojas vertina vaikų pasiekimus ir teikia informaciją grupės pedagogams;

14.5. neformaliojo ugdymo (daile) mokytojas vertina vaikų pasiekimus ir teikia informaciją grupės pedagogams.

15. Ugdymo(si) sunkumai sprendžiami tik su ugdymo procese dalyvaujančiais specialistais ir tėvais.

VI SKYRIUS VAIKŲ UGDYMO(SI) PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO METODAI IR BŪDAI

16. Vaiko ugdymo(si) pasiekimų vertinimo metodai ir būdai:

- 16.1. stebėjimas;
- 16.2. diskusija;
- 16.3. vaiko pasakojimas;
- 16.4. pokalbis;
- 16.5. vaiko veiklos ir kūrybos darbų analizė;
- 16.6. vaiko į(si)vertinimas;
- 16.7. vaikų padėkos, diplomai.

VII SKYRIUS IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO AMŽIAUS UGDYMO(SI) PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ SRITYS/KOMPETENCIJOS

17. Ikimokyklinio amžiaus vaikų Pasiekimų aprašą sudaro 18 vaiko ugdymo(si) pasiekimų sričių:

- 17.1. kasdienio gyvenimo įgūdžiai;
- 17.2. fizinis aktyvumas;
- 17.3. emocijų suvokimas ir raiška;
- 17.4. savivoka ir savigarba;
- 17.5. savireguliacija ir savikontrolė;

- 17.6. santykiai su suaugusiais;
- 17.7. santykiai su bendraamžiais;
- 17.8. sakytinė kalba;
- 17.9. rašytinė kalba;
- 17.10. aplinkos pažinimas;
- 17.11. skaičiavimas ir matavimas;
- 17.12. meninė raiška;
- 17.13. estetiškas suvokimas;
- 17.14. iniciatyvumas ir atkaklumas;
- 17.15. tyrinėjimas;
- 17.16. problemų sprendimas;
- 17.17. kūrybiškumas;
- 17.18. mokėjimas mokytis.
- 18. Priešmokyklinio amžiaus vaikų Pasiekimų aprašą sudaro 5 kompetencijos:
 - 18.1. socialinė;
 - 18.2. sveikatos;
 - 18.3. pažinimo;
 - 18.4. komunikavimo;
 - 18.5. meninė.

VIII SKYRIUS

INFORMAVIMAS APIE PASIEKIMŲ REZULTATUS

19. Vertinimo rezultatai aptariami individualiuose pokalbiuose su tėvais, pedagogų tarybos posėdžiuose, su įstaigos administracija. Grupės pasiekimai ir pažanga aptariama, analizuojama, panaudojama tėvų informavimui, ugdomojo proceso tobulinimui, sprendimų priėmimui.

20. Tėvų (globėjų) informavimas apie vaikų ugdymą(si) ir pažangą:

20.1. grupių auklėtojai mokslo metų pabaigoje informuoja tėvus (globėjus) apie vaikų pasiekimus ir pažangą. Informacijos perdavimo formos: individualus pokalbis, apibendrinamasis vertinimas pateikiamas elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“, individualiai aptariamas vaikų pažangos ir pasiekimų aplankalo turinys. Mokslo metų eigoje informacija tėvams (globėjams) perduodama pagal poreikį;

20.2. pasibaigus mokslo metams priešmokyklinio ugdymo pedagogas, specialistai parengia rekomendacijas pradinį klasių mokytojų, su rekomendacijomis supažindinami ir tėvai (globėjai);

20.3. įstaigos specialistai informuoja tėvus (globėjus) apie vaikų pažangą. Informacijos perdavimo formos: individualus pokalbis, informacija pateikiama elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“. Mokslo metų eigoje informacija tėvams (globėjams) perduodama pagal poreikį.

IX SKYRIUS

VERTINIMO DOKUMENTAVIMAS

21. Vertinimo dokumentavimas:

21.1. elektroniniame dienyne „Mūsų Darželis“ pateikiamos apibendrinamosios vertinimo išvados:

21.1.1. skiltyje „Vaiko pasiekimai“ fiksuojama individuali vaiko pažanga ir pasiekimai;

21.1.2. skiltyje „Pasiekimų žingsneliai“ fiksuojami ikimokyklinio amžiaus vaiko pasiekimai 2 kartus per mokslo metus;

21.2. pažangos ir pasiekimų aplankuose kaupiami:

21.2.1. vaikų kūrybiniai darbai (su vertinamaisiais komentarais);

21.2.2. vaiko pasiekimų (individualios padėkos vaikams) vertinimo ir įsivertinimo formos (priešmokyklinio amžiaus vaikų).

X SKYRIUS ATSAKOMYBĖ IR ĮGALIOJIMAI

22. Už vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimą atsakingi ikimokyklinio ugdymo auklėtojai ir priešmokyklinio ugdymo pedagogai, kiti vaiką ugdantys specialistai.

23. Vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimo medžiaga saugoma grupėje: elektroniniame dienyne „Mūsų Darželis“, pažangos ir pasiekimų aplankale.

24. Vaiko pažangos ir pasekimų aplankalas (ikimokyklinės, priešmokyklinės grupės) pasibaigus priešmokyklinio ugdymo programai atiduodamas tėvams. Informacija yra konfidenciali.

SUDERINTA

Lopšelio-darželio „Berželis“

Metodinės grupės

2018-11-05 posėdžio protokoliniu nutarimu

(protokolas Nr. 9)